

Pitkä matka turvaan

- oppimateriaalia turvapaikanhakijoiden kokemuksista matkalta ja kotoa

Sisältökokonaisuuden tavoite:

1. Ymmärtää turvapaikanhakijoiden kohtaamia vaikeuksia pakomatalla ja turvaan päästyään.
2. Hahmottaa kartalla maailman kriisialueiden sijaintia sekä muuttoreittien kulkua.

Esittely: Pitkä matka turvaan -oppimateriaalin harjoitteiden kautta samaistutaan turvapaikanhakijan kohtaamiin ongelmiin pakomatalla sekä vastaanottavassa maassa 4 artikkelin tarjoamien tarinoiden kautta. Oppimateriaalin tehtävissä hahmotetaan karttajarjoituksen avulla maailman kriisialueita ja muuttoreittien kulkua sekä käsittekartan avulla pakolaisten ajatuksia kodista. Oppimateriaaliin on kerätty myös useita ehdotuksia vaihtoehtoisista tavoista käsitellä artikkelien sisältöä.

Oppimateriaali on suunniteltu vastaamaan lukion opetussuunnitelman perusteiden tavoitetta syventää opiskelijoiden tietoutta ihmisoikeuksista ja demokraattisen yhteiskunnan toimintaperiaatteista. Lisäksi oppimateriaali tukee lukion opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita kulttuurien tuntemuksen ja kulttuuri-identiteetin aihekokonaisuuksiin liittyen.

Soveltovuus: oppimateriaalia voidaan soveltaa seuraaviin kursseihin: maantieto GE3; GE5, historia ja yhteiskuntaoppi HI4; HI6; YH1, uskonto ja elämäntutkimustieto UE3; UE4; ET1; ET3, filosofia FI2; FI4, äidinkieli ÄI5 ja kuvaamataito KU1 (sarjakuvaversiona).

Kokonaisuuden kesto: Tämä tuntisuunnitelma on suunniteltu yhden 75 minuutin oppitunnin pituiseksi. Vaihtoehtoisesti, jos aihetta halutaan käsitellä laajemmin sarjakuvan piirtämisen kautta, aiheen ja oppimateriaalin käsittelyyn voi käyttää kaksi 75 minuutin oppituntia.

Materiaali: Aihetta lähestytään kahden henkilön tarinoiden kautta. Käytössä on 4 artikkelia, jotka kaikki löytyvät www.muuttoliikkeessa.fi -sivustolta:

1. [Ashraf Sahil: Elämä voi kääntyä ylösalaisin](#) (matkasta)
2. [Ashraf Sahil: Jokainen haluaa tulla tunnetuksi hyvistä saavutuksista](#) (Suomesta)
3. [Islam Tumsoev: Viranomaisten ystävällisyys järkytti](#) (matkasta)
4. [Islam Tumsoev: Koti salaisessa osoitteessa](#) (Suomesta)
5. Maailmankartta, ilman valtioiden nimiä [täällä](#).

Tämän lisäksi oppilaat tarvitsevat käyttöönsä kartan, josta valtioiden sijaintia voi tarkistaa.

Ehdotus 1. Oppitunti voidaan vaihtoehtoisesti pitää myös tietokonehuokassa, jolloin materiaaleja ei tarvitse printata. Oppilaat voivat työskennellä koneella pareittain, lukea artikkelit sivustolta ja etsiä maastietoa netistä.

Oppitunnin rakenne:

1. Ryhmiin jakautuminen ja materiaalin jako

Opettaja jakaa parit ja kullekin parille artikkelin: Ashraf Sahilin elämää käsittelevän artikkelin 1. tai 2. tai Islam Tumsoevin elämää käsittelevän artikkelin 3. tai 4. luettavaksi.

2. Artikkelin lukeminen (n. 5 - 10 min.)

Parit lukevat heille osoitetun artikkelin.

Ehdotus 2. Artikkelien pohjalta voidaan piirtää myös sarjakuva. Sarjakuvan 1. ruutu voi esimerkiksi olla matkareittiä kuvastava kartta. Tällöin aiheen käsittely kannattaa jakaa kahdelle tunnille. 1. tunnilla piirretään sarjakuvaa ja 2. tunti aloitetaan valmiiden sarjakuvien katselulla ja laajennetaan aiheen käsittelyä sen jälkeen tilastojen (Ehdotus 4.) ja mielipidejangan (Ehdotus 5.) avulla.

3. Tehtävät (n. 20 - 30 min.)

Artikkelit 1. tai 3. lukeneet tekevät seuraavat tehtävät:

1. Mitä kautta henkilön matkareitti on kulkenut nykyiselle asuinpaikalle Suomeen?
Piirrä karttaan henkilön matkareitti.
Islam: Tšetšenia (2000) – Ingushetia – Moskova – Azerbaidžanin Baku (2002)– Turkki Istanbul(2009)-Suomi
Ashraf: Afganistan (1996) –Pakistan, Quetta (2008)- Iran – Turkki – Kreikka - Italia – Euroopan halki - Suomi.
2. Kuinka pitkään matka kotimaasta Suomeen kesti? Merkitse piirtämäsi reittikarttaan saatavilla olevat vuosiluvut, milloin muutto seuraavaan paikkaan tapahtui.
Islam: Tšetšenia (2000) – Ingushetia – Moskova – Azerbaidžanin Baku (2002)– Turkki Istanbul(2009)-Suomi, yht. 9 vuotta.
Ashraf: Afganistan (1996) –Pakistan, Quetta (2008)- Iran – Turkki – Kreikka - Italia – Euroopan halki - Suomi. yht. Afganistanista n. 13 vuotta (Pakistanista 3kk)
3. Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että matka kulki juuri tätä reittiä?
Islam: Sukulaiset, Mikael Storsjön kautta Suomeen.
Ashraf: Salakuljetusreitit, matkanvarrella kuullut huhut.
4. Onko henkilö nyt turvassa? Entä hänen perheensä?
Islam: Olo edelleen turvaton, veljet Suomessa. Kohdannut häirintää myös Suomessa. Vanhemmat asuvat Saksassa. Huolissaan sukulaisista Tšetšeniassa
Ashraf: On turvassa, mutta perhe Pakistanissa. Huolissaan sukulaisistaan Afganistanissa.

Artikkelit 2. ja 4. lukuun tekevät seuraavat tehtävät:

5. Tee piirtäen ja kirjoittaen käsittekartta, joka avaa päähenkilön käsitystä kodista. Voit pohtia seuraavia kysymyksiä:
6. Missä henkilön koti on?
Islam: Suomessa
Ashraf: Suomessa, ehkä
7. Keitä henkilöitä kotiin liittyy?
Islam: Veljet tulleet tänne. Kotimaassa vain kaukaisia sukulaisia, vanhemmat asuvat Saksassa.
Ashraf: Suomessa kämppäkaveri Kyprokselta, Pakistanissa perhe, Afganistanissa sukulaisia
8. Minkälaisia haaveita ja toiveita henkilöllä on kotiin liittyen?
Islam: Että viimein voitaisiin olla yhdessä ja päästä uuteen alkuun.
Ashraf: Haluaa muuttaa Tampereelle, jossa on enemmän ystäviä.
9. Mitä lähtömaa merkitsee nykyään henkilölle?
Islam: Toimii edelleen lähtömaan hyväksi ja pitää suhteita yllä, vaikka ei näe parannusta tilanteeseen
Ashraf: Mikä on lähtömaa Pakistan vai Afganistan, suhde epäselvä molempiin, seuraa tilannetta ja pitää yhteyksiä yllä.

Ehdotus 3. Vaihtoehtona tehtävän 5. käsittekartalle oppilaat voivat myös laatia haastattelun ja käsitellä artikkelin sisältöä sitä kautta.

4. Tehtävien yhteenveto. (n. 10 - 15 min.)

Esitellään yhteisesti reittikartat ja käsittekartat esimerkiksi dokumenttikameran avulla.

Ehdotus 4. Lopussa aihetta voi taustoittaa esimerkiksi tilastoin:

Tilastoja Suomeen saapuneista turvapaikanhakijoista:

http://www.migri.fi/tietoa_virastosta/tilastot/turvapaikka- ja_pakolaistilastot

Tilastoja Suomessa tehdyistä oleskelulupapäätöksistä yleensä:

http://www.migri.fi/download/31503_Oleskelulupapaatokset_hakuperusteittain_Top-10_2011_nettil_cognos.pdf

Tästä tilastosta näkee myönteiset ja kielteiset päätökset kaikista oleskelulupakategorioista. Tilastosta näkyy myös se, että eniten oleskelulupia haetaan opiskeluun ja työntekoon. Turvapaikkahakemuksia tässä tilastossa ei näy, mutta ne näkyvät ensimmäisessä linkissä.

UNHCR:n Global Trends 2011:

Tarjoaa globaalin näkökulman pakon edessä kotinsa jättäneiden lähtömaihin ja lukumääriin, hyvät kartat lähtö- ja vastaanottavista valtioista: <http://www.unhcr.org/pages/4fd9a0676.html>

EU-alueelle saapuvien turvapikahakijoiden tilasto vuodelta 2011:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Number_of_%28non-EU-27%29_asylum_applicants_in_the_EU_and_EFTA_Member_States_and_their_age_distribution,_2011.png&filetimestamp=20121012123334

Tästä tilastosta voidaan huomata, että Suomeen on tullut alle n. 3000 hakijaa ja esimerkiksi Ruotsiin n. 30 000 hakijaa.

5. Loppukeskustelu (n. 15 - 20 min.)

Tarinat ovat voimakkaita ja voivat herättää nuorissa vahvoja tunteita. Lopuksi on hyvä tarjota tilaisuus keskustella näistä tunteista.

Kysymyksiä keskustelun tueksi:

1. Vastasivatko tarinat aiempia käsityksiä pakolaisuudesta? Oliko tarinoissa jotain yllättävää tai järkyttävää?
2. Minkälaisia tunteita tarinat ja niistä laaditut esitykset herättivät?
3. Muuttiko työskentely käsityksiänne pakolaisuudesta ja maahanmuutosta?
4. Mitä haasteita ja hyötyjä pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto tuo Suomelle?

Ehdotus 5. Lopuksi aihetta voidaan käsitellä mielipidejanan avulla:

Luokan päästä toiseen tehdään kuvitteellinen jana, jolle asetetaan oman mielipiteen mukaan. Janan toinen ääripää edustaa mielipidettä ”täysin samaa mieltä väitteen kanssa” ja vastakkaisen puolen merkityksessä ”täysin eri mieltä väitteen kanssa”. Osallistujat kuuntelevat opettajan lukeman väitteen ja asettuvat haluamalleen kohdalle janaa mielipiteensä mukaisesti. Kun osallistujat ovat asettuneet valitsemalleen paikalle, voi opettaja kysyä perusteluja mielipiteille janan eri kohdalla seisovilta oppilailta.

Väiteideoita:

- Turvapaikanhakijat saapuvat Suomeen hyväksikäyttääkseen sosiaalitukia.
- Hyvä kotoutuminen tarkoittaa sitä, että suhteet kotimaahan katkeavat.
- Yksin tulleet alaikäiset turvapaikanhakijat tulisi palauttaa välittömästi perheidensä luo.
- Pakolaiset ovat vaaraksi suomalaiselle kulttuurille ja suomen kielelle.

Anna palautetta oppimateriaalista:

Voit antaa palautetta seuraavalla pohjalla:

Palaute Ihmisiä muuttoliikkeessä –sivuston oppimateriaaliin liittyen:

Oppimateriaalikokonaisuuden nimi:

Koulun nimi:

Päivämäärä:

Oppiaine, jossa materiaalia käytettiin:

1. Mitä hyvää oppimateriaalissa /oppitunnissa oli?
2. Mitä voisi vielä kehittää?
3. Mitä jäin kaipaamaan?

Kiitos palautteestasi!

Voit lähettää palautetta osoitteeseen [palaute at pakolaisneuvonta.fi](mailto:palaute@pakolaisneuvonta.fi)

tai

Pakolaisneuvonta ry
Ihmisiä muuttoliikkeessä -sivusto
Kaisaniemenkatu 4 A
00100 Helsinki